Rok XVI. Nr. 83. Piątek 10 kwietnia 1925 roku. Cena numeru 12 groszy.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

Sosnowiec: REDAKCJA: Piłsudskiego 4, Telefon 64. ADMINISTRACJA: Lebiedzka 1, Tel. 73. Będzin, Małachowskiego 7. Dąbrowa, Sobieskiego 8, tel. 34.

WYDAWCA: „Kurjer Zachodni" S. A. Redaktor: Tadeusz Opioła.

Jutro, t. j. w Wielką Sobotę wydamy numer zwiększony, w którym m. in. zamieścimy: K. Makuszyńskiego — Modlitwa do Pana Zmartwychwstałego (wiersz); profesora Uniwersytetu lwowskiego dra Wład. Kozickiego — Grottger i Matejko; Stanisława Krzemienia z Paryża — Na horyzontach wielkiej polityki; znanego feljetonisty warszawskiego Rustana — O różnych narodach..; p. Wandy Mielżyńskiej — Pod przemożnym urokiem Wschodu; Z. Rychtera — Pastel; Stan. Grządzielskiego — Ruch spółdzielczy w Polsce i jego rozwój w naszem Zagłębiu — oprócz innych artykułów, zwyczajnych depesz i kroniki.

Numer sobotni „Iskry" będzie ostatnim przed świętami i niewątpliwie znajdzie wśród naszych czytelników i przyjaciół życzliwe przyjęcie.

Poseł sowiecki u min. Skrzyńskiego

WARSZAWA, 9.4. (Tel. wł.). Dziś min. Skrzyński przyjął posła Wojkowa.

Zmniejszenie się bezrobocia w Polsce.

WARSZAWA, 9.4. (Tel. wł.). Od ostatniego tygodnia marca widać znaczne zmniejszenie się liczby bezrobotnych w Polsce. Od 21-go do 28 marca liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 1430 osób. W następnym tygodniu o 1,760. Najwyższa zniżka jest widoczna na Górnym Śląsku, pomimo zwalniania w kopalniach węgla. W Kaliskiem i Inowrocławskiem na zmniejszenie się bezrobotnych wpłynęło dodatnio uruchomienie robót publicznych. W Łodzi i w Warszawie sytuacja bez zmiany.

O pożyczkę angielską dla cukrowni polskich.

WARSZAWA, 9.4. (Tel. wł.) W Warszawie bawili przedstawiciele grup banków angielskich, którzy informowali się o stanie cukrownictwa polskiego i prowadzili przedwstępne rokowania w sprawie pożyczki. Do podpisania ostatecznych umów jeszcze nie doszło. Cukrownictwo polskie wysunęło żądania udzielenia pożyczki w wysokości 2 miljonów funtów sterlingów.

Zamiary komunistów w Polsce.

WARSZAWA, 9.4. (Tel. wł.). Przebywający obecnie w Moskwie przewódca komunistów polskich, występujący pod pseudonimem Domskiego, złożył sprawozdanie z przebiegu trzeciego zjazdu polskiej partji komunistycznej, odbytego w marcu. Między innemi zjazd postanowił wyzyskać niezadowolenie mniejszości narodowych w Polsce i wszelkiemi sposobami popierać dla swoich celów dążenia narodowościowe Ukraińców i Białorusinów.

Minister Sikorski o bezpieczeństwie Polski.

Ani piędzi polskiej ziemi.

PARYŻ, 9.4 (Pat.) Havas podaje wywiad ministra Sikorskiego z przedstawicielem „Matina". W wywiadzie tym minister podkreślił, że Polska zagrożona na dwóch swoich granicach i zaniepokojona rokowaniami w sprawie bezpieczeństwa, podejmuje zarządzenia, aby módz odpowiedzieć na wypadek ewentualnego ataku. Polska żywi głębokie uczucia pokojowe. Skoro jednak groźby jednocześnie dochodzą z Berlina i Moskwy, a prasa angielska rozważa myśl uczynienia z Polakami przedmiotu handlu, jest rzeczą niezbędną myśleć o przyszłości. Polska nie cofa się przed żadną ofiarą, a w dniu, w którym dotknie się jednej piędzi jej terytorjum, cała Polska powstanie, żeby walczyć bez pardonu. Nie łatwo, kończył minister Sikorski, zgnieść naród 30 miljonowy, domagający się jedynie prawa bytu.

Poseł Skirmunt o Gdańsku i korytarzu pomorskim.

LONDYN, 9.4 (Pat.) Dzisiejszy „Sunday Times" zamieścił wywiad z posłem Skirmuntem na temat kwestji Gdańska. Bliski kontakt z Polską może jedynie wyjść na korzyść Gdańska. Dobrobyt ekonomiczny zarówno Gdańska jak i Polski są wzajemnie od siebie zależne, oświadczył minister Skirmunt. Istniejące obecnie naprężone stosunki i niechęć mają główne swe źródło w zakulisowych wpływach w samym Gdańsku i nie ulega wątpliwości, że odpowiedzialność za to spada na Niemców gdańskich.

Faktem jest, że Niemcy gdańscy pracują ręka w rękę z Berlinem i że wiele incydentów, które się zdarzyły, wywołane zostały przez sympatyków niemieckich dla udowodnienia, że sytuacja wytworzona przez traktat wersalski, jest niemożliwa do utrzymania.

Minister Skirmunt podkreślił również, że Niemcy nie mogą narzekać na korytarz gdański, że jest poważną przeszkodą dla ich handlu. Ostatnie statystyki ruchu towarowego i pasażerskiego między Prusami Wschodnimi a Rzeszą są dowodem, że Niemcy wolą korzystać z korytarza, aniżeli z połączenia morskiego.

Co do ludności korytarza jest ona niemal całkowicie polska, a sam korytarz zawsze był uznawany za terytorjum polskie, nawet przed przyłączeniem go do Polski.

Demonstracje przeciwko Balfourowi

LONDYN, 9.4. (Pat.) Biuro Reutera donosi z Damaszku, że wczoraj doszło tam po przybyciu lorda Balfoura do wielkich demonstracji. Wielki tłum ludzi zgromadził się przed hotelem „Orient" i dowiedziawszy się, iż lord Balfour znajduje się w innym hotelu, podążył tam. Kierownik hotelu udał się do lorda Balfoura, zamknął okiennice i pogasił światło. Tłum obrzucił kamieniami hotel, przyczem jeden dragoman, stojący na balkonie został ugodzony kamieniem. Policja ostatecznie jednak wyparła demonstrantów z przed hotelu. Tłum zgromadził się następnie na placu niedaleko hotelu, gdzie w gwałtownych mowach atakowano Balfoura. Dopiero o godz. 10 wiecz. przywrócono jaki taki porządek. Dokonano licznych aresztowań. Liczna policja otoczyła hotel. Lord Balfour był demonstracją tą bardzo oburzony i oświadczył, iż gdyby był miał pojęcie, że wybuchnąć mogą takie niepokoje, nie byłby nigdy przybył do Damaszku.

Wielki proces w Równem.

LWÓW, 8.4. (A. W.). „Diło" donosi, że w czerwcu b. r. przed sądem okręgowym w Równem odbędzie się rozprawa karna przeciwko 147 ukraińcom oskarżonym o należenie do organizacji antypaństwowej. W więzieniu znajduje się 60 oskarżonych, zaś 87 wypuszczono na wolność za kaucją tymczasową. Do rozpraw powołano około 500 świadków. Rozprawy potrwają około 6 tygodni. Równocześnie przygotowuje się wielki proces polityczny przeciwko 80 ukraińcom również oskarżonym o należenie do organizacji przeciwpaństwowej. Wszyscy oskarżeni znajdują się w więzieniu śledczem.

Gen. Brusiłow wyjechał do Niemiec.

WARSZAWA (Vats.) Onegdaj przejechał przez Warszawę w drodze do Niemiec sowiecki generał Brusiłow. Rzekomym celem wyjazdu gen. Brusiłowa jest udanie się do miejscowości leczniczej, celem odbycia kuracji. Charakter jednak tej podróży nosi znamiona tajnej misji wojskowej.

„Lwów" przed podróżą szkolną.

GDAŃSK, 9.4. (A.W.) Okręt „Lwów" kończy przygotowania do podróży. Dnia 20 kwietnia przybywa na pokład pierwsza partja uczniów szkoły a dnia 4 maja druga. Razem w tym roku weźmie udział w podróży szkolnej 40 uczniów. Statek zapewne wyruszy 10 maja do Londynu, skąd zabiera ładunek drzewa, stamtąd zaś uda się do Genui.

Proces ks. Ussasa.

MOSKWA, (Rps.) Z Piotrogrodu komunikują, że przybyłemu do tego miasta księdzu Ussasowi został wręczony akt oskarżenia. Proces ma się rozpocząć za kilka dni. Oskarżać będzie zastępca głównego prokuratora republiki sowieckiej Krylenko, znany ze swych poprzednich wystąpień w procesie arcybiskupa Cieplaka i innych.

Strajk komunikacyjny w Hamburgu.

BERLIN, 9.4. (Pat.) Według doniesienia prasy z Hamburga strajk komunikacyjny, który tam wybuchł, spowodował wczoraj po południu poważny nieszczęśliwy wypadek. Przy jednym z aut ciężarowych które transportowało wielką liczbę osób, zepsuł się przyrząd do sterowania. Samochód wjechał do wielkiego okna wystawowego i przewrócił się. Kilka osób zostało ciężko poranionych. Strajk komunikacyjny rozszerza się. Obecnie do strajku zamierzają przystąpić także szoferzy dorożek automobilowych celem uzyskania podwyżki płac. Jeżeli nie dojdzie do porozumienia z pracodawcami, to na Wielkanoc całkowity ruch komunikacyjny na ulicach Hamburga będzie unieruchomiony.

Echa śląskie.

Nowa linja wąskotorowa

KATOWICE, 9.4. (Telefonem). Dyrekcja kolei w Katowicach donosi, że uruchomiono nowowybudowaną linję kolei wąskotorowej z szybu „Wyzwolenie" do huty Hubertusa. Linja ta łączy okręg stacji kontrolnej Nowy Bytom z okręgiem stacji kontrolnej Maciejkowice, omijając korytarz bytomski.

Walka z przemytnikami.

KATOWICE, 9.4. (Telefonem) Donoszą ze Śląska Cieszyńskiego, że w Niedzicy, na pograniczu polsko-czeskim kwitnie przemytnictwo koni. Niedawno przyszło do walki między przemytnikami a strażą celną, przyczem zabity został jeden z przemytników, niejaki Żydek. Z zemsty przemytnicy wydali wyrok śmierci na komisarza straży celnej. Pogrzeb przemytnika odbył się z wielką uroczystością. Straż udaje się obecnie na posterunki we wzmocnionej sile.

Fałszywy policjant.

KATOWICE, 9-4. (Telefonem) Do mieszkania robotnika Juljana Monięty w Król. Hucie wszedł przyzwoicie ubrany mężczyzna, przedstawił się jako urzędnik policji kryminalnej i zażądał wydania roweru, oświadczając, że został skradziony. Żona robotnika wydała rower. Później udała się do biura policji kryminalnej, aby sprawę zbadać. W urzędzie policji kryminalnej dowiedziała się, że padła ofiarą oszusta.

Procesy prasowe

KATOWICE, 9.4. (Telefon). Dzisiaj przed Sądem tutejszym rozpatrywano sprawę redaktora czasopisma niemieckiego „Volkswille" p. Helmsa Karola oskarżonego o wywołanie pogardy dla urządzeń państwowych a mianowicie o umieszczenie w powyższym czasopiśmie w numerze z dnia 16 stycznia b. r. artykułu p. t. „Ausklang oberschlesischer Entscheidung". Oskarżony do winy się nie przyznał i wskazał na właściwego autora, umieszczonego artykułu.

Autorem tym jest poseł na Sejm Śląski p. Kowol, który jest jednocześnie szefem redakcji i politycznym redaktorem czasopisma „Volkswille". Wobec tego sąd po naradzie postanowił zwolnić oskarżonego.

Równocześnie sąd na wniosek p. prokuratora orzekł skonfiskowanie i zniszczenie dziennika „Schles. Zeitung" z dnia 22 marca b. r. wychodzącego we Wrocławiu za umieszczenie artykułu p. t. „Der gute Nachbar", w którem szeroko omawia się rzekome przygotowania wojenne Polski.

Układ kolejowy polsko-rumuńsko-jugosłowiański.

WARSZAWA, (A.T.E.) W dniu 4 kwietnia r.b. zakończyła się konferencja kolejowa polsko rumuńsko-jugosłowiańska. W zasadzie postanowiono wprowadzić komunikację towarową pomiędzy Polską i Królestwem S.H.S. tak przez Rumunję, jak i przez inne Państwa zainteresowane, których delegaci dali już na to zgodę zawczasu na konferencji, odbytej w Krakowie w styczniu r. b. Wobec tego, że koleje S.H.S. dochodzą do portu Rjeka w którym S.H.S. posiadają urządzenia własne i składy, jak również wobec tego, że S.H.S. posiadają połączenie z Salonikami, bezpośrednia komunikacja Polski z Jugosławją nabiera wielkiego znaczenia dla przewozów międzynarodowych. Zamykając konferencję, przewodniczący p. Tyszyński zaznaczył, że ponieważ koleje polskie dochodzą do portów w Gdańsku i Gdyni, ustalenie komunikacji pomiędzy Polską a Jugosławją otwiera drogę bezpośrednią pomiędzy Bałtykiem, a morzem Adrjatyckiem i Egejskiem.

Zakaz eksportu kawioru z Rosji.

MOSKWA, (Rps.) Rząd sowiecki wydał zakaz eksportu kawioru zagranicę, wobec tego, że popyt na ten artykuł na rynku wewnętrznym znacznie przewyższa podaż.

Przed dymisją Herriota.

Potknął się na budżecie ministerjum oświaty. — Dwa głosy przez pomyłkę. — Narada lewicy po północy. — O następcę.

PARYŻ 9.4. (AW.) Kredyty ministerjum oświaty w wysokości 25.196.000 franków, zostały przyjęte 142 głosami przeciwko 140.

Po głosowaniu jednakże zgłosiło się dwu senatorów i oświadczyło, że głosowało przez pomyłkę i swoje głosy cofają.

Wynika z tego, że kredyty zostały odrzucone, a rząd otrzymał votum nieufności.

Sprostowanie wyniku głosowania wywołało wielką sensację.

Herriot udał się natychmiast do ministerjum spraw zagranicznych i tam odbył naradę z przewódcami lewicy. W naradzie tej wziął także udział Boncourt, który opuszczając gmach ministerjum o drugiej w nocy powiedział, że nie przypuszcza, ażeby rząd podał się do dymisji jednakże sytuację uważa za krytyczną.

Nie ulega wątpliwości, że za kulisami odbywają się już narady, mające na celu ustalenie osoby następcy Herriota.

Herriot zachwiany -- na horyzoncie Hindenburg.

WARSZAWA. 9.4. (Tel. wł.) W kołach politycznych zwracają uwagę na równoczesność zachwiania się Herriota i na ustalenie kandydatury Hindenburga na prezydenta Niemiec. Przypuszczają, że kwestja gabinetu Herriota jest rzeczą przesądzoną. Dyskusja finansowa w Izbie ma się rozpocząć dopiero w sobotę, dlatego też idzewidują, że przed świętami los gabinetu się jeszcze nie rozstrzygnie.

Ustalenie kandydatury Hindenburga w ścisłym porozumieniu z byłym cesarzem uważają za jawnie rzuconą rękawicę przez czynniki, domagające rewanżu. Nie ulega kwestji, że wysunięcie kandydatury Hindenburga oddziała również bardzo silnie na wypadki we Francji. Uważają we Francji, że miejsce Herriota zajmie Briand.

Premjer Herriot otrzymał votum zaufania.

PARYŻ, 9.4. (Tel. wł.) Na żądanie Herriota dyskutowano nad sprawami budżetowemi. Herriot w dłuższem przemówieniu skreślił sytuację finansową kraju i oświadczył, że sytuacja ta nie jest niepewna.

W dalszym ciągu swego przemówienia Herriot stwierdził, iż rząd dąży do ograniczenia emisyj banknotów i zwiększenia w ten sposób ich wartości.

Po przemówieniu p. Herriota zabrał głos p. Bokanowsky, który wyraził uznanie dla planów ministra de Monzie mającego na celu uporządkowanie finansów Francji.

Złożono dwa wnioski radykałów i radykalnych socjalistów i komunistów. Herriot wypowiedział się za pierwszym wnioskiem. Wniosek ten 291 głosami przeciwko 242 uchwalono poddać pod głosowanie, poczem w głosowaniu 290 głosami przeciwko 240 wniosek ten przyjęto. Wniosek ten wyraża zgodę na plany rządu i zaufanie dla premjera Herriota.

Przed powrotem monarchji Hohenzollernów w Niemczech.

Anglja i Francja wobec kandydatury Hindenburga.

BERLIN. 9.4. (AW). Pierwszym objawem wrażenia, które zagranicą wywołała kandydatura Hindenburga, była nota rządu angielskiego i francuskiego złożona dziś w ministerjum, spraw zagranicznych zawiadamiająca, że odpowiedź rządu francuskiego na notę niemiecką w sprawie paktu bezpieczeństwa zostanie wręczona po wyborze prezydenta republiki niemieckiej.

Lewica niemiecka nie oponuje.

BERLIN, 9.4. (A. W.). Kandydatura Hindenburga jest gwałtownie popierana przez całą prawicę, wywołując równocześnie w kołach lewicy wrażenie bardzo przygnębiające. Pisma lewicowe nie występują przeciwko kandydaturze zasłaniając się tem, że trudno jest im atakować osobę marszałka Hindenburga. Blok Rzeszy ogłasza odezwę, którą kończy słowami: „Z Hindenburgiem do zwycięstwa za jedność wszystkich Niemców, za ustrój chrześcijański, postęp socjalny, za wolność i godność ojczyzny". Hindenburg jest naszym „wybawicielem z walk wewnętrznych".

Ameryka o kandydaturze Hindenburga.

WASZYNGTON, 9.4. (Pat.) „United Press" donosi, że wiadomość o przyjęciu przez Hindenburga kandydatury na prezydenta Rzeszy wywołała w kołach politycznych Ameryki wielkie wrażenie. Sądzą tutaj, że kandydatura Hindenburga musi doprowadzić do międzynarodowych komplikacji mimo, że Jarres oświadczył, że blok prawicowy pragnie utrzymać ustrój republikański.

Postawienie kandydatury Hindenburga komentują tu jako dowód, że pewne koła niemieckie pragną wznowić monarchję. Wobec tych dążeń Stany Zjednoczone zachowują się nieprzychylnie, albowiem monarchja ich zdaniem jest nierozdzielnie złączona z duchem wojennym.

Również pesymistycznie oceniają w Ameryce widoki przyjęcia przez Francję niemieckich propozycji dotyczących paktu gwarancyjnego. Na podstawie pewnych informacji sądzą w Waszyngtonie, że wobec wysunięcia kandydatury Hindenburga wykluczone jest nawet przyjęcie propozycji niemieckich i że również Anglja zmieni zasadniczo swe poglądy na tę sprawę.

Względy gospodarcze grają tutaj także znaczną rolę. Jeden z wybitnych bankierów amerykańskich, znany ze swej działalności na terenie międzynarodowym, oświadczył, że ewentualny wybór Hindenburga na stanowisko prezydenta, pociągnie za sobą spadek kursu pożyczki niemieckiej, albowiem sfery finansowe obawiać się będą nowych zawikłań.

Zdaniem kół waszyngtońskich, reakcja przeciwko wyborowi okaże się najpierw we Francji. Nacjonaliści francuscy będą mieli utorowaną drogę do władzy. Poincare zyska znów w opinji publicznej, ponieważ jego oskarżenia skierowane przeciwko Niemcom potwierdzają się.

Zwolniony od przysięgi czy sprzysiężony.

WIEDEN 9-4 (Pat.) „Neues Wiener Tageblatt" donosi z Berlina, że Hindenburg dotychczas czuł się związany przysięgą, złożoną byłemu cesarzowi niemieckiemu. Sądzą tam więc, że w ostatnich tygodniach generał zwrócił się do Doorn do cesarza z prośbą, aby go zwolnił od tej przysięgi.

Znamienne oświadczenie Hindenburga.

WARSZAWA. 9.4. (AW.). „Przegląd Wieczorny" donosi, że Hindenburg tylko dla tego przyjął kandydaturę, że były cesarz Wilhelm zwolnił go od przysięgi na wierność i pozwolił mu kandydować. Hindenburg uważa się za namiestnika Wilhelma II i będzie rządzić w ścisłem porozumieniu z byłym cesarzem.

Reakcja giełdy.

LONDYN, 9.4. (A. W.) Giełda londyńska zareagowała na kandydaturę Hindenburga lekkim zachwianiem się papierów niemieckich.

Z Międzynarodowego Biura Pracy.

PARYŻ, 9.4 (Pat) Rada administracyjna międzynarodowego Biura Pracy postanowiła w ostatnim dniu swej sesji mianować rzeczoznawców do komitetu emigracyjnego. Na czele listy zaproszonych rzeczoznawców znajdują się nazwiska ambasadora de Michaelisa, generalnego komisarza włoskiego dla spraw emigracji i Franciszka Sokala, polskiego ministra pracy. Na propozycję delegata rządu włoskiego, popartą przez delegata rządu polskiego do komitetu emigracyjnego będą zaproszeni w charakterze rzeczoznawców przedstawiciele robotniczych towarzystw emigracyjnych.

Rada administracyjna postanowiła powiększyć skład komisji hygjeny narodowej i powołać specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa i znużenia w toku pracy. W tym charakterze w skład komisji wejdą inżynier polski Zygmunt Boguszewicz, inspektor pracy okręgu warszawskiego, oraz prof. dr. Joteyko.

Rada powzięła szereg decyzji, dotyczących organizacji następnej międzynarodowej konferencji pracy, która zbierze się 10 maja 1925 r. w Genewie. Ustalono również ostatecznie porządek obrad międzynarodowej konferencji pracy, która zbierze się w 1926 roku.

Propozycja rządu francuskiego, ażeby poddać pod obrady konferencji sprawę uregulowania czasu pracy, w marynarce handlowej, uzyskała 12 głosów za i 12 głosów przeciw, wobec czego upadła. Za propozycją głosowały Włochy, Polska, Hiszpanja i Niemcy, przeciwko propozycji głosowały Anglja, Belgja, Indje i Kanada.

Rada administracyjna wybrała ponownie Alberta Thomasa na stanowisko przewodniczącego górnośląskiej komisji doradczej dla spraw pracy na rok następny zatwierdzając dotychczasowych asesorów komisji, polskiego ministra pracy Sokala oraz dyrektora niemieckiego Sitzlera.

Powstanie Kurdów miało poważny charakter

LONDYN. 9.4. (A.W.) Z Konstantynopola telegrafują, że Ismeth Pasza oświadczył na zgromadzeniu w Angorze, że powstanie w Kurdystanie miało znacznie poważniejszy charakter, niż można było sądzić na podstawie doniesień z dzienników. Walka, która się toczy jest zaciekłą i dla tego też musiano zarządzić zupełną mobilizację wojsk tureckich. W ostatnich walkach koło Ghendi wielu Kurdów zabito i kilkuset raniono.

Sadoul uniewinniony.

PARYŻ 9.4. (Tel. wł.) Rozprawa przed sądem w Orleanie przeciw Sadoulowi zakończyła się wczoraj wyrokiem, uwalniającym przy 4 głosach za uwolnieniem i 3 przeciw.

Katastrofa kolejowa.

PARYŻ, 9.4. (Pat.). Na dworcu północnym wykoleił się jeden z pociągów podmiejskich, przyczem 2 osoby zostały zabite a 12 rannych.

HOŁD PRUSKI

(W 400 rocznicę)

Czterysta lat mija od chwili, gdy 10 kwietnia 1525 r. na rynku krakowskim książę Albrecht Hohenzollern jako lennik Polski, klęcząc hołd składał Zygmuntowi I.

Był to moment dziejowy świetny, pełen blasku i chwały dla Polski i Jagiellonów, niemniej jednak brzemienny w złowrogie następstwa, które poprzez cztery wieki, jak nić czerwona, wiją się wśród dziejów Polski, znacząc swą drogę klęskami, grożąc nowemi niebezpieczeństwami na przyszłość, złowrogiem brzemieniem ciążąc dziś nad naszemi głowami ustawicznie.

Właśnie został wówczas zawarty układ, t. zw. traktat krakowski pomiędzy Zygmuntem I a Albrechtem z rodu Hohenzollernów, W. Mistrzem krzyżaków.

Na mocy tej umowy Albrecht i krzyżacy wraz z religją katolicką zrzucali suknie zakonne, a niszcząc w ten sposób Zakon krzyżacki zamieniali Prusy na księstwo świeckie, lenno Polski, z zastrzeżeniem, że w razie wygaśnięcia linji Albrechta, księstwo to przejdzie pod bezpośrednią władzę królów polskich. Urzeczywistnienie się tego ostatniego warunku załatwiłoby wreszcie sprawę Prus, wcielając ten kraj do Polski.

Niewątpliwie ta nadzieja powodowała się Zygmunt I, gdy zgadzał się na sekularyzację Prus. Zdawał on sobie też sprawę, że wobec apostazji Albrechta i krzyżaków dotychczasowi ich opiekunowie i protektorzy, papież i cesarz, odwrócą się od nich a Albrecht wraz ze swojem księstwem wyłącznie zdany będzie na oparcie się o swoją zwierzchniczkę Polskę.

Ta izolacja polityczna Prus i faktyczne uzależnienie ich zupełne od Polski było bądź co bądź zręcznem posunięciem ze strony Zygmunta. W ten sposób naprawiał on, ale tylko w części, poprzedni swój błąd, gdy walcząc z Albrechtem jeszcze jako z Mistrzem krzyżackim, opanował już niemal całe posiadłości zakonne, a wojska polskie stały u bram Królewca, nie wykazał jednak potrzebnej energji i konsekwencji, nie zadał krzyżactwu ostatecznego ciosu i nie wcielił Prus zakonnych do Polski.

Pozostawienie odrębności tego kraju pod władzą Hohenzollernów, choć węzłem wasalstwa związanego z Polską zemściło się później w straszny sposób. Następcy Zygmunta I mimo zastrzeżeń traktatu krakowskiego, spowodowani różnemi okolicznościami, zgodzili się z czasem, by po wymarciu rodziny Albrechta, najbliższa z nim spokrewniona linja Hohenzollernów elektorów brandenburskich objęła w posiadanie Prusy książęce. To stało się zawiązkiem potężnej monarchji pruskiej, stamtąd wyrósł najgroźniejszy i zaciekły wróg Polski, tam ukuto projekt rozbiorów Polski, które umożliwiły Hohenzollernom zcalenie ich posiadłości poprzez gruzy Polski, stamtąd to znów od szeregu tygodni rozchodzą się hasła odebrania nam tego skrawka wybrzeża morskiego, jaki posiadamy, by znów dokonać połączenia terytorjalnego Prus Wschodnich, ongiś dziedziny Alberta, z Rzeszą niemiecką.

Tam, w tych Prusiech Wschodnich przygotowuje się dziś arsenały wszelkiej broni, a przedewszystkiem jad nienawiści, do jakiej tylko zdolne jest prusactwo.

I w związku z tem głęboko symboliczne ma znaczenie wysunięcie, właśnie w 400 lecie powstania świeckiego państwa pruskiego, kandydatury Hindenburga na prezydenta Niemiec, który lat temu dziesięć zwycięstwem nad jeziorami Mazurskiemi ocalił Prusy Wschodnie dla niemczyzny, kraj, o który w niedalekiej może przyszłości przyjdzie nam stoczyć bój ostateczny. Istnienie tej olbrzymiej wyspy niemieckiej, wbitej w żywe ciało Polski, nie da się pogodzić z dalszem naszem niepodległem istnieniem.

T. D.

Wznowienie polityki liberalizmu gospodarczego w Rosji.

Moskwa, w kwietniu 1925.

Największą sensacją, przeżywaną obecnie przez Moskwę i wogóle ludność całego państwa sowieckiego jest zapowiedziane przez bolszewików wznowienie tak zwanej „Nowej polityki ekonomicznej". Sprawa ta jest żywo omawianą i komentowaną we wszystkich kołach.

Ogół ludność cieszy się z zapowiedzianej zmiany. Obywatele sowieccy radzi są, że nowa polityka da im chociażby krótki moment wytchnienia, pozwoli na chwilę zapomnieć o przeżytych klęskach i zapobiegnie grożącym męczarniom głodu.

Lecz w bardziej poważnych, szczególniej handlowo przemysłowych kołach ludności panuje nastrój bynajmniej niewesoły i do nowej polityki nie przywiązują żadnych nadziei.

Moment, przeżywany obecnie, pod żadnym względem nie może być porównany z dwoma innymi momentami, które przeżywała już Rosja sowiecka w latach 1921 i 1922, t. j. wtedy, gdy bolszewicy pod wrażeniem klęski głodowej po raz pierwszy odwołali się do organizacji społecznych z propozycją współpracy, i wtedy, gdy władza sowiecka proklamowała po raz pierwszy rozpoczęcie nowej polityki ekonomicznej. Wtedy wielu bardziej lekkomyślnym ludziom mogło się rzeczywiście zdawać, że bolszewizm rozpoczął ewolucjonizować w kierunku demokratyzacji. Oba te zwroty wywołały niewątpliwie znaczne ożywienie w życiu gospodarczem państwa i nietylko spowodowały ujawnienie niektórych dawnych zapasów, ukrytych przed bolszewikami, lecz przyczyniły się do wytworzenia zapasów, któremi żyła Rosja sowiecka po zdławieniu nowej polityki ekonomicznej.

Zarzucenie przez rząd sowiecki nowej polityki ekonomicznej wywołało wszakże tak opłakane skutki w całem życiu gospodarczem, że bolszewicy przestraszyli się i obecnie znowu decydują się powrócić do tej polityki. Jednakże wprowadzają oni nowe porządki z tak widocznie niechęcią i strachem przed „kapitalizmem", z tyloma zastrzeżeniami i powołaniami się na prawowierną teorję komunistyczną, że w szczerość ich zamiarów i w trwałość nowej polityki nikt nie wierzy.

Sytuacja dziś jest już zupełnie inną, niż była przed 3 laty. Likwidując już dwa razy swą „liberalną politykę", władza sowiecka straciła wszelką możność liczenia na zaufanie jakichkolwiek grup społecznych, nie należących do partji komunistycznej. Obecnie państwo i właściciele prywatni nie posiadają już ani [illegible] części tych wielkich zapasów, jakie istniały jeszcze przed 4 laty. Urządzenia techniczne uległy [illegible] gwałtownej ruinie. Kadry [illegible]stów wszelkiego rodzaju i wprost nawet kupców i przemysłowców kwalifikowanych przerzedziły się bardzo. Przemysł i handel sowiecki znajduje się w rękach ludzi [illegible] wszelkich kwalifikacji, bez znajomości rzeczy i wprost nawet w znacznej większości — nieuczciwych.

Podobnie, jak przed kilkoma laty władza sowiecka znowu stoi przed zagadnieniem: [illegible] ustępstwa metodą g[illegible] kapitalistycznej i zaryzykować upadek pod naciskiem rozagitowanej masy partyjnej, lub też probować w dalszym ciągu prowadzić bezmyślną i zabójczą gospodarkę komunistyczną, która nieuchronnie prowadzi do złamania się władzy sowieckiej pod uderzeniami ogólnego niezadowolenia i nędzy. Jak poprzednio władza sowiecka zdecyduje się zapewne tylko na zastosowanie połowicznych środków i będzie próbowała w dalszym ciągu lawirować, odczuwając coraz to poważniej szą groźbę masowego odruchu mas włościańskiego.

Rps

Z Moskwy donoszą: Na związkowym zjeździe kupców wygłosił przemówienie Dzierżyński. Zaraz na wstępie oświadczył on, że w dziedzinie handlu komuniści bardzo mało się nauczyli i że na tem polu otrzymują największe cięgi. Dzierżyński nawoływał do wciągnięcia kapitałów prywatnych do handlu sowieckiego i stwierdził, iż sowiety bez prywatnego kapitału w żaden sposób obejść się nie mogą. (AIE)

Źródło sympatji żydowskich w Anglji.

Refleksje na tle stosunku Anglji do idei Palestyńskiej.

Sprawa uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie znalazła donośne echo w prasie angielskiej nietylko z racji pielgrzymki lorda Balfoura do Palestyny, ale nawet w większym stopniu wskutek wielkiej sympatji, jakie społeczeństwo angielskie, rozmiłowane w księgach Starego Zakonu, odczuwa do wszystkich faktów mających związek ze starą kulturą hebrajską.

W poświęcanych Palestynie artykułach prasa angielska stwierdza, że żydzi coraz lepiej instalują się w Palestynie, że coraz intensywniej trudnią się uprawą roli, chociaż „Times" w numerze z dnia 24 marca b.r. zwraca uwagę, że przybysze ze wschodniej Europy, którzy napływają w ostatnim czasie, gromadzą się tylko po miastach i zajmują się tylko drobnym handlem między sobą, bo z arabami trudno im narazie handlować.

Prasa angielska potępia jednomyślnie postawę arabów i ich niechęć ku mniejszości żydowskiej w Palestynie, jaka dzięki drastycznej protekcji angielskiej narzuca się par force jako element rządzący. Politycy i dziennikarze angielscy twierdzą, że kraj pod zarządem arabów był pozbawiony wszelkiej kultury ogarniej, że arabowie mieli zresztą kilkakrotnie sposobność wzięcia udziału w organach samorządowych w Palestynie, gdzie nawet zapewniono im większość członków, z czego jednak nietylko nie skorzystali, ale nawet zbojkotowali wybory. W przeciwstawieniu do arabów żydzi natomiast—według prasy angielskiej—wzięli się raźno do uprawy roli według zasad nowoczesnej techniki rolnej, a w samorządzie lokalnym biorą gorliwy udział.

Jakiekolwiek pobudki kierowały lordem Balfourem przy sporządzaniu jego słynnej deklaracji, ci którzy znają go bliżej, wiedzą, że idea wypełnienia proroctwa grała wielką między niemi rolę. Widać to również jasno z jego mowy, wypowiedzianej w środę, 1-go kwietnia przy otwarciu uniwersytetu palestyńskiego w obecności władz angielskich i pięciu tysięcy osób przybyłych z różnych stron świata z tej okazji.

Społeczeństwo brytyjskie będzie sądziło eksperyment palestyński głównie według jego praktycznych wyników. Jeżeli żydzi osiągną zadowalniające rezultaty materjalne, jeżeli ich budżet będzie zadawalniającym, jeżeli irygacja gruntów zostanie przez nich przeprowadzona, źródła dochodów Palestyny rozwinięte, jeżeli żyd kolonista wychowany i przystosowany jedynie do miast będzie zdolen zamienić się w zdatnego rolnika, to wtedy na skargi arabów nikt nie będzie zwracał uwagi i każdy wtedy powie w Anglji: „dlaczego arabowie nie gospodarowali lepiej?" Gdy żydzi osiągną powodzenie w Palestynie, wtedy nietylko w duszy lorda Balfoura ale i wielu Anglików zapanuje mimo powierzchownego sceptycyzmu zadowolenie, że „proroctwo" zostało spełnione i to w znacznej mierze za sprawą Wielkiej Brytanji.

Ale to zadowolenie Anglików będzie trwało tak długo dopóki żydzi palestyńscy będą potrzebowali protekcji i ochrony angielskiej, a nie zaczną próbować szczęścia na własną rękę w polityce azjatyckiej. Już dzisiaj żydzi zaczynają w swych radach lokalnych w Anglji zarzucać W. Brytanji, że właściwie nie wypełnia powierzonej sobie przez Ligę Narodów misji opiekunki Palestyny.

Stary Testament jest może mniej obecnie w użyciu pomiędzy członkami anglikańskiego wyznania, niż to miało miejsce pięćdziesiąt lat temu, ale był on zbyt długo integralną częścią angielskiej myśli i mowy, aby mógł zatracić całkowicie swój wpływ. Zatem ten wpływ Starego Testamentu na psychologię i styl piśmienny Anglików musi być wziętym pod uwagę, — gdy sądzić przychodzi o postawie mężów stanu i społeczeństwa angielskiego wobec kwestji palestyńskiej, która to postawa musi często wydawać się dziwną i zagadkową mieszkańcom kontynentu.

Żydzi w Anglji pozornie zasymilowali się ze stałymi jej mieszkańcami, powierzchownie mało się różniąc od tej sfery Anglików, z którymi żyją. Nawet ich obce rysy twarzy zatarły się prawie w wielu wypadkach, a wobec mnóstwa innych reprezentantów wschodu, specjalnie w Londynie, nie ściągają na siebie uwagi. Żyd angielski jest często doskonale rozwiniętym fizycznie, a pewne strony jego zdolności umysłowych okazują tak wybitną wyższość, że np. w szkołach początkowych, londyńska rada stołeczna rozważa nad sporządzeniem specjalnych przepisów w celu uniemożliwienia dzieciom obcego pochodzenia (przez co rozumie się głównie żydom) osiągnięcia stypendjów, które dają możność uczęszczania do wyższych uczelni.

Ale pomimo pozornego zangliczowania, żyd angielski pozostaje zawsze żydem, tak w swych ujemnych, jak i dodatnich rysach charakteru. Jest to i w Anglji, choć w mniej jaskrawej formie chciwym łatwych zysków, krańcowym wyznawcą materjalizmu życiowego i bezwzględnie solidarnym wobec swych współziomków. Ta solidarność i zgodność działania, jak na kontynencie tak i w Anglji, stanowi o potędze wpływów żydowskich, które zdołały w wysokim stopniu dotrzeć do prasy angielskiej i przez nią uzyć przychylną opinję o wszelkich przedsięwzięciach międzynarodowych organizacji żydowskich.

M. Prz.

Zgon ś.p. posła J. Sykały.

W ubiegły czwartek zmarł we Lwowie ś. p. Juljan Sykała, dyrektor kopalni soli potasowej w Kałuszu.

S. p. Sykała był znaną osobistością w Zagłębiu naszem, gdzie przez dłuższy czas był dyrektorem technicznym w Tow. Warszawskiem na Niemcach i piastował godność prezesa koła dąbrowskiego Stow. polskich inżynierów górniczych i hutniczych.

Od r. 1922 ś. p. J. Sykała wszedł na posła do sejmu z ramienia ZLN. niedawno zaś został dyrektorem w Kałuszu.

Cześć pamięci niestrudzonego działacza narodowego.

3-go maja czy 15-go sierpnia?

Złożenie zwłok Nieznanego Żołnierza do krypty honorowej w stolicy projektowane było na dn. 3 maja. Obecnie przewidywana jest z inicjatywy Prezydenta Rzplitej zmiana charakteru obchodu święta narodowego.

Wobec tego możliwe jest przesunięcie terminu pogrzebu Nieznanego Żołnierza na d. 15 sierpnia, będący dniem święta żołnierza, jako rocznica bitwy pod Warszawą w 1920 r.

Przeniesienie terminu złożenia zwłok jest konieczne ze względu na to, iż powaga tej uroczystości będącej uczczeniem poległych setek tysięcy bezimiennych bohaterów minionej wojny — nie odpowiadałaby radosnemu nastrojowi, jaki ma dominować w dniu święta 3 maja.

Oprócz tego trzeba się liczyć z tem, iż krypta Nieznanego Żołnierza może nie być jeszcze gotowa w tak krótkim terminie.

Minister spraw wojskowych jest skłonny do przeniesienia pogrzebu Nieznanego Żołnierza na d. 15 sierpnia — gdyby komitet obchodu 3 maja uznał to za konieczne.

Z ŻYCIA HARCERSTWA.

Harcerze w Niwce.

Pierwsza Męska Drużyna Harcerska im. T. Kościuszki istnieje w Niwce od 3 maja 1923, należy do Chorągwi Śląskiej w Katowicach i liczy 20 harcerzy. Założycielami i organizatorami drużyny byli pp. Edward Nowak, obecny drużynowy i Franciszek Potyka, zastępca drużynowego.

Małe zainteresowanie się miejscowego społeczeństwa harcerstwem, oraz brak Koła Przyjaciół Harcerzy, bardzo ujemnie wpłynęły na rozwój i pracę drużyny. Mimo jednak wszystkie trudności dzięki gorliwości i pracowitości drużynowego, p. Edw. Nowaka, drużyna istnieje i rozwija się stale.

Po przejściu wyszkolenia technicznego i złożeniu egzaminu, rozpoczęto budowę domu na pomieszczenie pracowni. Plac pod budynek oddał p. A. Potyka, obywatel Niwki, materjały budowlane dały kopalnie węgla „Orion" i „Halina II", a budowę wykonali harcerze własnemi siłami. Na urządzenie pracowni udzielił drużynie pożyczki ks. prałat Gola, resztę wydatków pokryto z drużynowej kasy oszczędności. Obecnie w pracowni wykonywują harcerze, pod kierownictwem p. Edw. Nowaka roboty ślusarsko-blacharskie, a osiągnięty dochód przekazują do swej kasy oszczędności.

Lokal do dyspozycji harcerzy oddał bezinteresownie Niwecki Oddział Z. Z. P. W lokalu mieści się bibljoteka harcerzy, licząca około 150 tomów, w tem 30 książek harcerskich.

W r. 1923 urządzono wycieczkę do Szczakowy oraz wycieczkę do Ojcowa i Krakowa, która trwała tydzień i odbywała się pieszo. W roku 1924 powtórzono wycieczkę do Ojcowa i urządzono wycieczkę do Tęczynka. Prócz tego odbyło się kilka wycieczek do okolicznych lasów.

Na zlocie harcerzy, który w ub. r. odbył się w Katowicach, czynna była pracownia drużyny niweckiej. Zarząd Śląskiej Chorągwi Harcerzy w Katowicach nadesłał w tych dniach drużynie niweckiej dyplom uznania za pracę zawodową na zlocie harcerzy w Katowicach.

St.

Za wzięcie czynnego udziału w pogrzebie mojej matki, składam tą drogą serdeczne podziękowanie p. Stefanowi Laskowskiemu i wszystkim kolegom i znajomym.

Kazimierz Krzyżanowski.

ś. † p.

JANINA KUKAWCZYNSKA

córka obywatela m. Sosnowca

Opatrzona Św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 8 kwietnia 1925 r. przeżywszy lat 26.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Wielkiej nr. 7 na cmentarz sosnowiecki nastąpi w sobotę dn. 11 kwietnia b. r. o godz. 5-ej po południu.

Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrążeni w głębokim smutku

Matka, siostry i szwagrowie.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

10 Piątek	Dziś Marji Kleof. Jutro Wig. Wielk. Noc., Leona. Wsch. słońca 5.04. Zach. „ 6.14

Z TEATRU.

W SOSNOWCU.

W piątek i sobotę teatr nieczynny.

Niedziela 12 IV o g. 7.30 Piotra Frondale „Dom osaczony".

Poniedziałek, 13 IV po poł. o g. 3.30 „Róża Stambułu", wieczorem o g. 7.30 „Hr. Marica".

Wtorek o g. 8 „Dom osaczony".

Środa „Maedi" po raz pierwszy ujrzy światło kinkietów na naszej scenie.

Czwartek premjera fantastycznej komedji znanego autora St. Krzywoszewskiego „Djabeł i karczmarka", która zdobyła ogólne uznanie w Teatrze Polskim w Warszawie. Pracownie teatralne przygotowują do tej sztuki wspaniałe kostjumy i dekoracje. Reżyser Roman Tański.

W DĄBROWIE.

Środa 15 IV o g. 7,30 „Dom osaczony".

W KATOWICACH.

Niedziela 12 IV „Frasquita".

Poniedziałek po poł. „Śmierć kochanków", wieczorem teatr niemiecki.

Wtorek „Hrabina Marica".

Bibljoteki w Zagłębiu

W Sosnowcu. Bibl. (P.M.S.) I. ul. Sienkiewicza nr. 1, w poniedziałki, środy i piątki od 6 do 8 wiecz. II. ul. Narutowicza nr. 28, w poniedziałki i czwartki od 4,30 do 6,30 wieczorem. III. ul. Floriańska nr. 17, w poniedziałki i piątki od 6 do 7,30 wiecz. IV. ul. Kamienna nr. 4, w poniedziałki i czwartki od 4 do 6 wiecz. „Bibljoteka Miejskiego Uniwersytetu Ludowego w Sosnowcu", ul. Piłsudskiego 1, (obok bibljoteki (P. M. S.) w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5 do 7 wiecz.

W Będzinie. XI. (P. M. S.). Plac 3-go Maja Nr. 4.

Tow. kursów wieczorowych dla robotników ul. Modrzejowska.

W Dąbrowie. XII. (P. M. S.) ulica 3-go Maja 6, czynna we wtorki, czwartki i soboty od godz. 6-ej do 8-ej wiecz.

Bibljoteka im. Kołłątaja, ul. Kr. Sobieskiego 15. Otwarta w poniedziałki, środy i soboty od godz. 4.30 do 7 wiecz.

Bibljoteka Górnicza, ul. Kr. Jadwigi Nr. 32, otwarta w poniedziałki, czwartki i soboty od godz. 5-ej do 7-ej wiecz.

W Niwce. V... (P. M. S.) ulica Szosowa dom p. Trepki, otwarta w dni powszednie od godz. 4-ej do 6-ej wiecz. VII-a (P. M. S. ... wości), w środy i soboty od godz. 4 do 6 w.

W Zagórzu. VIII. (P. M. S.) i czytelnia Nowości, w lokalu klubu urzędników Towarzystwa Sosnowieckiego, otwarta w środy i soboty od godz. 7-ej do 9-ej wieczorem.

W Klimontowie. (P.M.S.) otwarta w ... ki i piątki od godz. 7—8.

RADJO.

Program na piątek, 10 kwietnia.

Warszawa (385 m.). —

Paryż — Wieża Eiffel (2650 m.) Godz. 18.00—19,00—koncert orkiestry.

Paryż — Radio — Paris (1750 m.) Godz. 12,30 — koncert: 1) wiedeńska krew — Straussa; 2) święto japońskie, dawne wspomnienia — Fourdray'a; 3) solo skrzypcowe — Wieniawskiego; 4) taniec arabski Martin'a i t. d.; godz. 20,45 — wyjątki z „Marji Magdaleny" — Massenet'a.

Paryż — Ecole Superieure (458 m.) Godz. 20,45 — koncert zespołu orkiestralnego.

Wiedeń (530 m.). —

Berlin (505 m.). Godz. 9,00 utwory religijne: śpiewy solistów przy akompanjamencie fisharmonji; godz. 15,00— „Parsifal".

Rzym (425 m.). Godz. 20,30 — utwory religijne: Kyrie — Beethovena, Agnus Dei — Bacha; Andante ze „Stabat Mater" — Wagnera i t. d.

Praga (370 m.) Godz. 20,00 — 22,00 — koncert orkiestry symfonicznej: Uwertura z op. „Powający Holender" — Wagnera, Pastorałki — Beethovena, arja z op. „Tannhäuser", uwertura z op. „Karnawał" — Dvořaka, arja — Mumlala z op. „Dwie wdowy", „Smetany" i in.

Wrocław (418 m.). —

Zurych (515 m.) Godz. 20,15 — gra na fisharmonji i śpiewy solowe.

Londyn (365 m.) —

Monachjum (485 m.) Godz. 20,00—21,00 I szy akt z op. Wagnera: „Walkirje".

Kopenhaga (750 m.). —

Moskwa (1450 m.). Godz. 15,30—16,15 koncert.

Sprostowanie.

W ogłoszeniu Spółki Akcyjnej Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem, drukowanem w „Iskrze" dnia 9 kwietnia br., wkradła się pomyłka, a mianowicie: zamiast: „zgromadzenie odbędzie się dnia 29 kwietnia br. o godzinie 2 rano", powinno być: **„zgromadzenie odbędzie się dnia 29 kwietnia br. o godzinie 11 rano"**, co niniejszym prostujemy.

Pragmatyka urzędników pocztowych

Główna Dyrekcja Poczt i Telegrafów opracowała projekt ustawy o pragmatyce służbowej urzędników i funkcjonarjuszy pocztowych. Projekt ten w najbliższym czasie wpłynie pod obrady Prezydjum Rady Ministrów. Tekst tego projektu stał się przyczyną dużego niezadowolenia pracowników pocztowych, którzy widzą w nim pokrzywdzenie swoich interesów.

Z Banku Polskiego

Urzędowanie w Banku Polskim oddział w Sosnowcu, odbywać się będzie dziś, w Wielki Piątek od godziny 8 — 10.30 a w Wielką Sobotę od godziny 8 — 10 rano.

Marki na wykupno kościoła w Krakowie.

Komitet wykupna kościoła św. Agnieszki w Krakowie ... żydowskich zwraca się do osób dobrej woli, które posiadają jeszcze nie wymienione marki polskie, aby zechciały ofiarować je na cele Komitetu i ... do Urzędu parafjalnego Bożego Ciała w Krakowie w pakietach ... Komitet zdołał dotąd ... wać i wymienić ... 263 64 . 0 za które uzyskał ... 704 . 8 za co uzyskuje: „Bóg zapłać"!

Choroby zakaźne w powiecie.

W okresie od dn. 22 do ... marca r. b. stan chorób zakaźnych w powiecie będzińskim przedstawia się następująco:

W Będzinie na gruźlicę zachorowały 4 osoby, na odrę 2 osoby. W Sosnowcu zachorowała na malarję 1 osoba, na tyfus brzuszny 1 osoba, na grypę 1 osoba, na gruźlicę 6 osób, na świnkę 4 osoby.

W Zawierciu zachorowały na błonicę 2 osoby, na gruźlicę 2 osoby i na krup 2 osoby.

W Klimontowie zachorowały na tyfus brzuszny 2 osoby, w Skotnicy 2 osoby.

Mieszkań w tym czasie odkażono 17.

Z bibljoteki im. Kołłątaja w Dąbrowie.

(g) Otrzymaliśmy ciekawe dane, dotyczące znanej w Dąbrowie bibljoteki im. Kołłątaja.

Otóż na 1 stycznia r. b. bibljoteka posiadała 2978 dzieł czyli 3537 tomy.

Młodzież w ciągu roku przeczytała 12387 książek, rzemieślnicy i robotnicy 2423 i różni 6657 książek. Ogółem wydano 21447 książek. Ilość czytelników wynosiła 312 mężczyzn i 252 kobiety. Abonament zwykły wynosi 75 gr. ulgowy 35 gr.

Majątek bibljoteki łącznie z księgozbiorem przedstawia wartość 3757 zł. przyczem zauważyć trzeba, iż wartość każdej książki oszacowano na 1 złoty.

Rejestracja rowerów.

(g) Podług przeprowadzonej przez starostwo rejestracji, z całego powiatu będzińskiego zgłoszono dotychczas zaledwie około 2 tysięcy rowerów.

Okazuje się, iż nie zgłoszono jeszcze około tysiąca rowerów, wobec czego policja otrzymała polecenie pociągania osób, które nie zarejestrowały rowerów, do odpowiedzialności karnej.

Osobiste.

Kierownik Ekspozytury Urzędu Śledczego w Sosnowcu kom. Kazimierz Lach z dniem wczorajszym opuścił swoje dotychczasowe stanowisko. Komisarz Lach w randze nadkomisarza przeniesiony został do Brześcia Litewskiego.

Z życia L.O.P.P. w Dąbrowie.

(g) Onegdaj odbyło się w magistracie dąbrowskim pierwsze zebranie członków nowego zarządu miejscowego koła L.O.P.P. wybranych na ostatniem walnem zebraniu.

Po zagajeniu posiedzenia przez dotychczasowego prezesa koła p. A. Stadnickiego i omówieniu wstępnych formalności przystąpiono do wyboru władz koła.

Ze względu na stanowisko prezesa, który sprzeciwił się wyborom przez aklamację, członków nowego zarządu powołano przez tajne głosowanie.

Prezesem został ponownie p. inż. A. Stadnicki, zastępcą p. dr. A. Piwowar, na sekretarza powołano ponownie p. W. Uniejewskiego, na zastępcę p. L. Berbeckiego, na sekretarza powołano p. dyr. E. Sztranca, na zastępców pp.: J. Torbusa i St. Grządzielskiego.

Członkami zarządu pozostali pp.: Świtun, W. Seroka, G. Lewicki, S. Grzybowski, J. Szlumpek i W. Jagoda.

Do komisji rewizyjnej weszli pp.: S. Piotrkowski, W. Kaznowski i W. Koziowski.

Po załatwieniu tej sprawy, p. przewodniczący odczytał dwa listy komitetu wojewódzkiego, poczem omawiano kwestję komitetu okręgowego.

Na zjazd wojewódzki, zapowiedziany na dzień 25 kwietnia r. b. wydelegowano pp. A. Stadnickiego i A. Piwowara.

Następnie porządkowo sprawę list składkowych oraz zwołania zebrania inkasentów i na tem posiedzenie zakończono.

Z życia spółdzielczego.

(g) W sobotę, dnia 25 b. m. odbędzie się w sali na Górze Zamkowej w Będzinie ogólne doroczne zebranie członków miejskiego Słow. spożywców.

Ze względu na interesująco zapowiadający się przebieg zebrania, jak również na spodziewane złożenie mandatów przez obecne władze, należy liczyć, że członkowie licznie przybędą na zebranie, gdyż losy spółdzielni zależne będą od ludzi, którzy staną u steru Stowarzyszenia i pokierują jego dalszemi krokami.

Po rozkazy do Warszawy.

(ć) Po Sosnowcu krążą pogłoski, jakoby między nowowybranym klubem radzieckim Narodowo Gospodarczym a PPS nastąpił pewien kontakt, mający na celu zrealizowanie na terenie Rady Miejskiej pewnych wniosków kompromisowych.

Wiadomości te są pozbawione wszelkich podstaw. Prawdą jest natomiast, że klub radziecki Narodowo Gospodarczy w dalszym ciągu obsta-

je przy swem pierwotnem stanowisku nie brania odpowiedzialności za rządy w mieście. Prawdą jest też i to, że kilku radnych z PPS zamierza w święta udać się do Warszawy, gdzie władze partyjne wydadzą im odpowiednie instrukcje co do obsadzenia poszczególnych stanowisk w Magistracie.

Sens moralny z tej ostatniej wiadomości jest taki, że wola wyborców, głosujących na dwójkę, stanie się fikcją, gdyż nie ci będą rządzili miastem, których wybrano do Rady, lecz ludzie narzuceni miastu przez przywódców PPS., siedzących w Warszawie i nieznających stosunków miejscowych.

Smutny objaw.

(g) Mimo wszelkiego rodzaju nawoływań mieszkańcy Dąbrowy nie zainteresowali się sprawdzaniem list wyborczych i w niektórych okręgach obowiązek ten spełniło zaledwie około 15 proc. ludności.

W dniu wyborów wynikną z tego powodu przykre niespodzianki, gdyż okazało się, że listy wyborców posiadają poważne braki, tj. wielu mieszkańców zostało pominiętych i ilość reklamacji z tego powodu wyniosła w niektórych okręgach do 10 proc.

W przyszłym tygodniu rozpocznie się przyjmowanie list kandydatów na radnych i wtedy należy spodziewać się ożywionej walki przedwyborczej. Dotychczas jedynie tylko P. P. S. wydała szumne odezwy, nawołując do tworzenia czerwonego magistratu.

Po smutnem doświadczeniu w Sosnowcu zauważyć się daje pewne otrzeźwienie i różne grupy, które zamierzały wystąpić na własną rękę, obecnie wyrażają chęć przystąpienia do zjednoczenia narodowo-gospodarczego.

Oby to nastąpiło jak najprędzej.

Z Akademickiego Koła Zagłębian w Poznaniu.

W dniu 19 bm. tj. w niedzielę Przewodnią Akademickie Koło Zagłębian z Poznania urządza zabawę dla „Miłośników" Sosnowca i okolicy. Mnóstwo niespodzianek. Szczegóły podamy w najbliższych dniach. Koleżanki i koledzy Koła proszeni są o zgłaszanie się do współpracy dn. 14 kwietnia (rano), Szenowska 18 II piętro.

Wypłata zapomóg.

(g) Z powodu świąt, normalna wypłata zapomóg bezrobotnym została przyspieszona i odbędzie się dziś o godzinie 10 rano.

Zmiany służbowe.

(g) Sędzia pokoju dla spraw o lichwę w Sosnowcu p. Stefan Wiszniewski został przeniesiony na takież stanowisko do Wilna.

Kradzież na peronie.

(ć) Wczoraj na peronie stacji Strzemieszyce Radomskie skradziono kosz z garderobą wartości 1000 zł. Kosz ten należy do dr. Kwaskowskiej z Maczek.

Z ruchu wydawniczego.

Oświata polska w tych dniach wyszedł z druku 2 w tym roku numer kwartalnika „Oświata Polska", wydawanego nakładem Wydziału Wykonawczego Polskich Towarzystw Oświatowych. Zeszyt ten zawiera: 1) Zygmunta Podgórskiego: „Co powinien wiedzieć o swoim powiecie, mieście, gminie, osadzie czy wsi każdy działacz oświatowy?". 2) Jana Kornackiego: „Zadania oświatowe na Kresach". 3) Jana Omochowskiego: „Podstawy finansowe organizacji społeczno-oświatowych". 4) Adama Chętnika: „Praca oświatowa wśród młodzieży w wieku pozaszkolnym". 5) Anny Krzemień: „Wychowanie przez żywe słowo". 6) Józefa Gduli: „Wspomnienia z przeszłości prac oświatowych". 7. „Polska Macierz Szkolna w Gdańsku". 8) „Z ruchu oświatowego zagranicą" (Włochy). 9) „Materjały oświatowe". 10) „Kronika oświatowa". 11) „Przegląd czasopism". 12) „Bibljografja". 13) „Książki, nadesłane do Redakcji". 14) „Kurs wakacyjny Uniwersytetu w Nancy (Francja).

Zapomogi bezrobotnym pracownikom umysłowym.

Wiele osób z pośród pracowników umysłowych zwróciło się do nas ze słowami żalu, że doty hczas nie informowaliśmy o terminach rejestracji pracowników umysłowych i wypłatach zapomóg. Żal ten niezupełnie jest umotywowany, gdyż w odpowiednim czasie były w „Iskrze" ogłoszenia o terminie rejestracji, o szczegółach zaś dopiero w ostatnich dniach dowiedział się najbardziej zainteresowany w tym wypadku Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Sosnowcu.

Szczegóły te mieszczą się w instrukcji Ministra Pracy i Opieki Społecznej w sprawie doraźnej pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych.

Według tej instrukcji bezrobotnym pracownikom umysłowym, zamieszkałym w miejscowościach o większych ich skupieniach, okazywana będzie w miarę potrzeby doraźna pomoc przez wypłacanie zapomogi pieniężnej, wydanej zgodnie z życzeniem petenta, bądź w formie bezprocentowej pożyczki, zwrotnej w ciągu n miesięcy, bądź też w formie zasiłku bezzwrotnego.

Zapomogi pieniężne wydawane będą bezrobotnym pracownikom umysłowym, którzy ukończyli lat 18 i których stosunek najmu pracy został rozwiązany nie wcześniej, jak 31 grudnia 1922 roku, oraz jeśli nie posiadają majątku i zarobek miesięczny nie przekraczał 500 zł.

Za pracowników umysłowych uważa się osoby, pełniące czynności administracyjne i nadzorcze, a niewykonywujące pracy fizycznej.

Zapomogi wypłacane są w następujących wysokościach: samotni pracownicy umysłowi po 45 zł., obarczeni rodziną, składającą się z jednej, lub dwu osób — 65 zł., z 3 ch do 5 osób — 85 zł., z więcej, niż 5 osób — 100 złotych.

Zapomogi będą udzielane przedewszystkiem tym pracownikom umysłowym, którzy są zarejestrowani w P. U. P. P.

Bezrobotny pracownik umysłowy winien przedstawić w Urzędzie Pośr. Pracy następujące dokumenty, uprawniające do otrzymania zapomogi:

1) dowód osobisty, względnie inne urzędowe zaświadczenia tożsamości osoby,

2) zaświadczenie, wydane przez właściciela (rządców, administratorów) domów, stwierdzających na podstawie ksiąg meldunkowych miejsce i przeciąg czasu zamieszkania bezrobotnego w danej miejscowości, stan rodzinny bezrobotnego wraz z wykazem osób, będących na jego utrzymaniu.

3) Zaświadczenie, stwierdzające czas zwolnienia z posady.

Bezrobotni pracownicy umysłowi mogą jeszcze dziś i jutro do godziny 12-ej w poł. rejestrować się w Państwowym Urzędzie Pośredn. Pracy w Sosnowcu.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Kronika gospodarcza.

Nowe bilety Banku Polskiego. Korzystając z rezultatów konkursu na projekty nowych banknotów, dyrekcja Banku Polskiego przystępuje do wykonania nowych banknotów według wzorów opartych na motywach Polski. Brany jest pod uwagę przedewszystkiem wzór banknotów prof. Mehoffera, który dostał pierwszą nagrodę. Ukazania się nowych banknotów należy spodziewać się pierwszego stycznia 1926 r.

Sprawa dostaw rządowych. Jak się dowiadujemy zamierzone jest opracowanie projektu ustawy dotyczącej zamówień rządowych. Wobec absolutnego ch osu panującego w tej dziedzinie ustawa taka, regulująca warunki udzielenia zamówień oraz określająca sposób przeprowadzania dostaw i wykonywania zamówień jest wysoce pożądana.

Centrala polskiego przemysłu artystycznego. Jak nas informują, w dniu 7 b. m. powstała nowa placówka przemysłu artystycznego w Polsce p. n. „Centrala Polskiego Przemysłu Artystycznego". Zadaniem centrali będzie popieranie rozwoju polskiego przemysłu artystycznego a zwłaszcza sztuki stosowanej przemysłu ludowego i działu kościelnego przez urządzanie wystaw, zakładanie wytwórni, organizowanie kursów i t. p. Na czele spółki stoi cały szereg wybitnych osób ze świata naukowego i artystycznego. Między innemi znajdujemy tam nazwisko prof. Noakowskiego, prof. arch. Buraczewskiego, inż. Szczepańskiego, art. malarza Mazurowskiego, art. Sopoćki, Sobczyńskiego i wielu innych. Centrala rozporządza wspaniałym lokalem przy ul. Nowy Zjazd 1, którego otwarcie nastąpi w bieżącym miesiącu.

Giełda warszawska.

Warszawa, 9 kwietnia.

WALUTY.

(Notowania w złotych).

Dolar — 5.18½
Funt — 24.86
Paryż — 6.80
Szwajcarja — 100.33
Włochy — 21.37½
Praga — 15.4½
Wiedeń — 73.18
Belgja — 26.25
Holandja — 207.50
Pożyczka konwersyjna —
Pożyczka złota —
Pożyczka dolarowa —
Pożyczka kolejowa —

Wygrane loterji klasowej.

W pierwszym dniu ciągnienia pierwszej klasy XI-ej państwowej loterji klasycznej, główniejsze wygrane padły na numery następujące: 20 tys złotych na nr 4207, 10 tys. zł. na nr. 23912 3 tys. zł. na nr. 5393. Po 800 zł. na nr. nr.: 22223 i 3.158 Po 250 zł. na nr. nr.: 15622 i 34474 Po 200 zł. na nr. nr: 14207 32247 40878 i 45704 Po 15. zł. na nr. nr.: 3608 4209 i 19010 Po 125 zł. na nr nr.: 4122 8848 1401, 15217, 17732, 18-43, 25538 26335. -5645, 33701 37372 39584, 40456 47325 48237. Po 100 zł. na nr. nr.: 722 949, 1574 4041 4081 4 82, 6166 6520, 985, 11286 1129, 14233 13703 13888 15232, 15326 16234 6260 16631 168 8 18982 19519 213.4 22225 22510, 2256 235 6 2394 25334 6 87 27615, 28 90 25253, 29716 30717 31026, 31.9 3.705, 31873 32126 32238 32936 35895 37 54 37122 3939 39531, 39732 40595 41664. 42125 42 43 42523 44331 44331, 44 8, 45201, 45746, 47359 i 47605

Polacy poza Polską.

Polskie szkoły na Śląsku Opolskim.

Prezes komisji mieszanej na G. Śląsku p. Calonder, udzielił wywiadu polskiemu pismu w Opolu „Nowiny Codzienne" w sprawie szkół mniejszościowych na Śląsku niemieckim. P. Calonder przyznał, że na podstawie konwencji genewskiej Polacy na Śląsku niemieckim mają prawo do szkół mniejszościowych. W szkołach tych, w myśl konwencji mają uczyć nauczyciele Polacy, odpowiednio wykwalifikowani, którzy władają w słowie i piśmie literackim językiem polskim. Nauczać w szkołach mniejszościowych polskich mogą tylko ci którzy pod względem kulturalnym sympatyzują z mniejszością i do tej mniejszości należą. Dotychczasowe ograniczenie polskich szkół mniejszościowych na Śląsku niemieckim wywołane było tem, że był zupełny brak wykwalifikowanych sił. Obecnie założono kurs dla polskich nauczycieli w szkołach mniejszościowych, czy kurs ten jednak będzie wystarczający na zapotrzebowanie sił nauczycielskich, niewiadomo. Wobec tego Polacy na Śląsku Opolskim powinni się domagać założenia seminarjum dla polskich nauczycieli.

O wymianę więźniów z Litwą.

Dnia 4 i 5 kwietnia odbyła się w Rydze przedwstępna narada przedstawicieli organizacji „Czerwonego Krzyża" Polski i Litwy. Na naradzie uznano za pożądane jak najszybsze przystąpienie do wymiany więźniów i opracowano ogólne zasady ewentualnej wymiany. W celu ostatecznego opracowania warunków wymiany ma być zwołana powtórna konferencja w połowie maja.

Wygnani z ojcowizny.

Prasa sowiecka donosi, że według obliczeń komisarjatu do spraw rolnych na mocy dekretu o wywłaszczeniu i wysiedleniu b. właścicieli ziemskich z ich rodowych siedzib wyzutych zostanie z ojcowizny 30 tysięcy ziemian, w tem znaczny procent Polaków. Ilość ziemi zabranej w ten sposób wynosi 65 tys. dziesięcin.

Dowcipy bolszewickie.

W dniu 23 marca na frontonie katolickiego kościoła w Moskwie ktoś poumieszczał w polskim języku czerwone napisy: „Strzeżcie posła Łańcuckiego", „Niech żyje polska republika sowietów" itp.

Uroczystość polskich kolejarzy w Gdańsku.

Dnia 19 b. m. odbędzie się w Gdańsku uroczystość poświęcenia sztandaru gdańskiego Koła Polskiego Związku Kolejowców, połączona ze zjazdem delegatów okręgu pomorskiego. Program uroczystości przewiduje między innemi pochód kolejarzy ze sztandarami i orkiestrą z dzielnicy Wrzeszcz do Gdańska.

Powodzenie i popularność

Bibljoteki Dzieł Wyborowych pozwala na stałe udoskonalanie tego wydawnictwa.

Od 1 go kwietnia otrzymują wszyscy książki w całkowitej płóciennej oprawie

„Bibljoteka Groszowa" Wendego, po 95 groszy tom, to najlepsze dzieła z naszej i obcej literatury, a cena tylko dlatego tak niska, że książki te drukowane są w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy.

Zamówienia na pojedyńcze egz. i Prenumeratę z Sosnowca i okolic przyjmuje „WYGODA".

Wszystkim Sz. Klijentom, prenumeratorom i czytelnikom Wesołych świąt!

„Wygoda". 2317-2

Sprostowanie.

W ogłoszeniu Spółki Akcyjnej Tramwaje Elektryczne w w Zagłębiu Dąbrowskiem, drukowanem w „Iskrze" dnia 9 go kwietnia 1925 r. na tem miejscu, wkradła się pomyłka, a mianowicie: zamiast zgromadzenie odbędzie się dnia 29 go kwietnia b. r. o godzinie 2 ej rano powinno być: Zgromadzenie odbędzie się dnia 29-go kwietnia b. r. o godz. 11-ej rano, co niniejszym prostujemy.

OGŁOSZENIE.

Magistrat miasta Zawiercia niniejszym podaje do wiadomości, że poszukiwany jest koncesjonarjusz dla urządzenia i eksploatacji targowiska zwierzęcego, oraz ziemiopłodów i narzędzi rolniczo-gospodarczych w m. Zawierciu na placu już wyznaczonym obejmującym 5 morgów.

Oferty z podaniem warunków należy składać w opieczętowanych kopertach, opatrzonych napisem „Oferta koncesyjna na urządzenie targowiska w m. Zawierciu" do dnia 30 kwietnia br włącznie do godziny 12-ej w południe w Magistracie, w którym to terminie nastąpi otwarcie ofert.

Do ofert należy dołączyć kwit na złożenie w Kasie miejskiej w Zawierciu wadjum w wysokości zł. 1.000, oferty bez wspomnianego dowodu nie będą rozpatrywane.

Dotyczące plany i kosztorysy są wyłożone do przeglądu w Wydziale Budowlanym w Magistracie w godzinach urzędowych od 9 ej do 3-ej. Na powyższe urządzenie kosztorys wynosi około 55 000 zł.

Magistrat zastrzega sobie wolny wybór jednego z oferantów

Prezydent:

2316 K. Pawłowski.

Laboratorjum chemiczno-farmaceutyczne
Ap. KOWALSKI 1419
WARSZAWA
poleca proszki od bólu głowy dla dorosłych, znak fabr.
[illegible] **„KOWALSKINA"**

SOLEC ZAKŁAD WOD MINERALNYCH I KĄPIELI BŁOTNYCH
znany ze swej skuteczności w reumatyzmie, artretyzmie, przymiocie, chorobach skórnych i nerwowych.
Otwarty od 11 maja do 20 września
Ceny mieszkań i utrzymania zniżone. Informacje i prospekty wysyła Zarząd Solca, poczta Solec-Zdrój.
1969 4

MAGAZYN M. ZIOMKA

w Dąbrowie ul. 3-go Maja 16

Został zaopatrzony na nadchodzący sezon wiosenny w wielki wybór towarów tanich i pierwszorzędnych jakości.

Jedyny polski skład dodatków krawieckich.

Ceny konkurencyjne, obsługa szybka i staranna.

DRUKARNIA I INTROLIGATORNIA
Józef PALUCHIEWICZ i S-ka
w Dąbrowie Górniczej, ul. Fabryczna 12.
Wykonywa szybko i gustownie wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa.
CENY KONKURENCYJNE. 2063-1

Najtańsze źródło zakupu!
S. CEGŁOWSKI, Sosnowiec, 3-go Maja 11. Tel. 5-70.
POLECA:
Bieliznę męską i damską.
Bluzki najnowszych modeli.
Swetry, pończochy rękawiczki.
Krawaty ostatnich nowości.
Kapelusze, laski, parasole.
Torebki damskie wiedeńskie.
Kosmetykę zagraniczną.
Perfumerję francuską. 2086-1

Poszukujemy stałych odbiorców

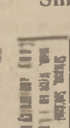
na wszelkie ziemiopłody: jak
ziemniaki jadalne, słomę prasowaną, siano i wszelkie gatunki zboża i nasion.
Dostawa punktualna i solidna.
Firma W. NETTERA & S-ka, Kępno (Pozn.)
2303-1

Ból głowy i migrenę
2197 usuwają
proszki z KOGUTKIEM

dla dorosłych.
Sprzedają apteki i składy apteczne.

Choroby piersiowe (płuc)
leczy „BALSAM THIOCOLAN AGE".
Jednocześnie przywraca apetyt, wzmacnia organizm, powiększa wagę ciała, usuwa uporczywy kaszel i chorobliwe poty.
Używać za poradą [illegible] 2196
Sprzedają apteki i składy apteczne.

„Szwajcarskie gorzkie zioła"
(z kogutkiem)
znakomicie ułatwiają funkcje organów trawienia.
Idealny środek przy zaparciach i przeciwko otyłości 2198
Sprzedają apteki i składy apteczne.

Śmigusówki,
Perfumy,
wyroby kosmetyczne
galanterji
toaletowej i fryzjerskiej
POLECA
PO CENACH FABRYCZNYCH
„Universal"
Sosnowiec, Warszawska 18.
(dom Bindera, sklep w podwórzu).
Mydła toaletowe i do prania.
[illegible]

Drobne ogłoszenia.

Kupno i sprzedaż.
5 groszy za wyraz.

Ważne na święta! Okazyjnie do sprzedania: salonik 12 sztuk, fotel klubowy, gzems do firanek, firanki od 5 zł, 6 krzeseł, leżak, wieszak stojący, otomana. Wiadomość: Częstochowa, Aleja 32, Lappe. 2305-1

Najtaniej! Bielizna męska, damska, krawaty, wielki wybór bluzek damskich, przybory do krawieczyzny i haftu. Zabawki. A. Holewińska 3 go Maja 5. 1808-2

Wanny, naśladówki i wanienki dziecinne w dużym wyborze posiada na składzie. Ceny bardzo przystępne. Sosnowiec-Pogoń, Średnia 17 Adam Hesse. 2229

Świece: kościelne i do komunji, wybór wielki, ceny niskie. Sklep P. Koltona w Sosnowcu, Kościelna 4 2252-2

Cegłę i wapno do sprzedania. Huta „Sielce". 2317-2

Jest do sprzedania od zaraz sklep dobrze prosperujący „detaliczna sprzedaż wódek" w miejscowości kopalnianej, ruchliwej, lokal obszerny. Wiadomość w składzie wódek na Niemcach 2274-1

Natychmiast do sprzedania z powodu wyjazdu krowa mleczna, klacz oraz bryczka jednokonna prawie nowa. Wiadomość Niemce, dom Sobocińskiego. 2325-2

Posady i prace.
Poszukiwane 3 grosze za wyraz.

Inteligentna panienka poszukuje posady do jednego lub dwojga dzieci, lub przyjmie miejsce sklepowe w miejscu lub na wyjazd od zaraz. Wiadomość w adm. „Iskry". 2311-2

Różne.
8 groszy za wyraz.

PRZEPISYWANIE MASZYNOWE, umniczenia, podania sądowe i inne, korespondencje różne, ogłoszenia, reklamy prasowe, księgowanie, prowadzenie meldunków i t. d. „Styl", biuro redakcyjno-informacyjne Zygmunta Graneckiego, Sosnowiec, Sienkiewicza, (dawniej Polna) 6, m. 4 2169 4

Chcesz wiedzieć charakter zdolności, zalety, wady? Potrzebne: pismo swoje, lub zainteresowanej osoby, data urodzenia. Dołączyć 2 złote. Grafolog Kościelniak, Dąbrowa Górnicza, Dębniki 65. 2238

Szkoła Pisania na Maszynie i biuro Próśb H. Lewkowicza, Będzin, Sączewska 29, tel. 3—47, uczy pisać na maszynie systemem amerykańskim. Wydaje świadectwa. 2264-1

Czytelnia nowości, prenumerata pism, żurnale, solidna i estetyczna oprawa książek w „Wygodzie".

Oprawa książek estetycznie, solidnie i tanio w „Wygodzie".

Prenumerata wszystkich pism w „Wygodzie".

Żurnale krajowe i zagraniczne „Record", „Bluszcz", „Przegląd Mody" w „Wygodzie" 2328

Bilanse, księgowanie, podania sądowe, przepisywanie maszynowe. Matyszkiewicz, Sosnowiec, ul. Narutowicza 11, II piętro. 2330-5

Zgubione dokumenty.
8 groszy za wyraz.

Skradziono książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Miechów na imię Jana Zralki. 2293-1

Zaginęła książeczka Kasy Chorych za Nr. 48800 na imię Jakóba Klasa, pracującego na kop. „Czeladź". 2300-2

Herszonowi P. Preizerowiczowi skradziono portfel, zawierający książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec i dowód osobisty, wydany przez mag. m. Sosnowca. 2301-2

Glanowski Jan zgubił książkę wojskową i kartę demobilizacji 2302-2

Marjan Goliński zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Warszawa 2304-2

Fiszlowi Alter Icek skradziono portfel, zawierający weksle na [illegible] z podpisami Tereny [illegible], [illegible] Zeigera, T. Zeigera i C. [illegible], książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Sosnowiec, kartę na weksel na zł. 300, wydaną przez bank Kopiecki i różne dokumenty. Takowe unieważnia się. 2321

Józef Klauza zgubił książeczkę Kasy Chorych. 2323